NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2089

RESIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN

MỖI SỐ: 0$02

DEPOT LEGAL INDOCHINE No 1760

NGÀY THỨ BẢY 8 MARS 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI						
	Phải trả hẳn tiền báo mới được báo gửi đi	Người đem đến nhà	Gửi đi tỉnh lẻ	Mandat Trung-kỳ và Lào	Nam-kỳ, các thuộc địa Pháp	Ngoại quốc
Một năm. .	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Các làng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng .	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng .	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng .	0.50	0.60	0.55	0.55	0.55	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM HUY LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN V LOÃN

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

4e page
Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m

Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái văn-minh rất tinh-túy của nước Việt-Nam

Mình là người Việt-Nam mà tự mình lại khoe mình là nước Việt-Nam có cái văn-minh rất tinh-tuy, chẳng sợ miệng tiếng thiên hạ nó tưởng gì nói khoác một tấc đến trời ư? mà dù không e mang tiếng là quá ư tự phụ nữa thì hãy cứ thư dở tay lên gáy, tự mình lại hỏi lấy mình, xem cái địa-vị nước mình ở trong thế-giới bây giờ thế nào, cái tư-cách người mình đối với người thế-giới bây giờ thế nào, cái vị-thế-dự lịch-sử nước mình còn có được chút mảy-may nào mà cho đến chính cái giá-trị văn-minh của nước mình nữa thì bây giờ cũng còn đáng một đồng sứt nào hay không? Mở ra cái đầu để nay, chẳng kẻo mình lại tự thẹn với mình, đến nỗi phải ngượng mồm mà khiến cho người nghe phải ngượng lại cũng có.

Phải, vẫn có thế thật. Cái đầu để này, tôi vẫn định nói đã lâu, mà tưởng không nhưng một tôi, phạm là người Việt-Nam, ai con nhớ được cái nòi giống của mình là nòi giống Việt-Nam, con được nghe một lời lời của những bậc cha anh phụ-bảo, phụ-lão truyền ngôn, con được biết có cái văn-minh cũ là cái văn-minh đặc-biệt của dân-tộc Việt-Nam, không ai là không cung một cái cảm-tưởng đó, nhưng thật tình cũng chỉ vì thế mà nhiều lần muốn viết ra lại đành chịu dừng bút, muốn nói ra lại đành chịu nghẹn lời; đến nay tôi ta nói chắc không đến nỗi ngượng mồm mà người nghe ta nói chắc cũng không đến nỗi ngượng lại về cái đầu đề ấy nữa. Cái đầu đề ấy bây giờ không phải là tự miệng ta nói ra mà chính đã tự miệng người ngoài xem xét kỹ càng mà bình phẩm cả quyết cho ta đấy; lại người nói đó không phải là người tầm-thường mà cầu nói là câu nói không giá-trị đâu, chính là một người đại-biểu cho cả dân-quốc Đại-pháp ở coi Viễn-đông này mà minh-bạch công bố với khắp vạn quốc trong hoàn-cầu, dựng ra nhận cái trách-nhiệm dìu-dắt hướng-đạo cho dân-tộc ta bước vào cái con đường tiến-bộ văn-minh trên thế-giới là quan Toàn-quyền Đông-pháp Merlin đại-nhân vậy.

Trong một bài diễn-thuyết về chính-trị của ngài dựng giữa hội-sở hội « Khai-trí tiến-đức » là một hội lớn nhất trong nước gồm đủ các hạng người trong dân-tộc Việt-Nam mà ngài đại thanh tật bỏ cho tất cả người Tây người ta cùng nghe lọt vào tai, in sâu vào óc buổi tối hôm 4 mars vừa đây thì cái câu cảm lòng người rất thâm thiết, vạch mắt người rất tỏ rõ là cái câu tôi lấy làm đầu đề trên kia; trong câu ngài nói có ý bảo cho quốc-dân Việt-Nam chúng ta biết rằng bây giờ ta phải nên thâu-thái thêm cái văn-minh mới của người Thái-tây, nhất là của người Đại-pháp để làm cho cái văn-minh cũ của ta trước được nẩy-nở tươi tốt hơn lên, nhưng lại có ý khuyên ta đừng nên theo mới mà bỏ hết cả các cái cũ, nên ngài mới tiêu ngày lên đầu câu mà chỉ cho ta biết nước Việt-Nam ta cũng là một nước có có cái văn-minh rất tinh-túy chứ không phải mới bây giờ tiếp thụ được cái văn-minh mới, mới gọi được là có cái mầm văn-minh nứt hột ở đất nước này, cái hoa văn-minh lấm tấm ở non sông này đâu.

Ấy cái câu đó quả là một câu mà người Việt-Nam ta kể vào muốn nói ra đã lâu, vì nói ra câu này mà được có người chịu công-nhận, có người thật để bụng nghe thì khiến cho người mình lại nhớ được cái văn-minh cũ của mình. Hiện nay trong người mình phần nhiều chỉ tối mắt về những sự tốt đẹp, những sự sung sướng của cái văn-minh ngoại giới mới thâu nhập trong xứ mình mà them thuồng, mà mải, mà quên cả gốc-nguồn, không còn biết gì đến cái hay, cái tốt, cái giỏi của ông cha mình cũng không phải không góp được một vài phần vào cái công-sản văn-minh trong thế-giới, mà nhất thiết cái gì cũng cho là chối cùn rẻ rách cả, thói tục gì cũ là hủ lậu, đạo-đức gì cũ là hẹp hòi, chế độ gì cũ là dở dại.

Ôi! nếu bao nhiêu cái hay, cái tốt, cái giỏi của ông cha ta ngày xưa mà nhất dân quét dất sạch sành sanh hết thì một dân-tộc như thế, một nước như thế sẽ ra thế nào, không nói rằng bắt chước theo cái mới mà chưa chắc bắt chước đã nên thân, dù bắt chước được hết đi nữa thì thiết tưởng một cái nhà mà nền móng cũ long-nở hết thì gạch hoa cửa kính mới bấu-bíu vào đâu, một cây cỏ mà gốc rễ cũ héo dứt hết thì cành lá hoa quả mới nương tựa vào đâu, cái văn-minh cũ đã tiêu duyệt rồi thì cái văn-minh mới cũng khó mà thâu-thái nổi; nay nếu đã chịu công nhận cái văn-minh cũ của mình cũng rất tinh-túy thì cái hay, cái tốt, cái giỏi mới bắt chước đã đành, mà cái hay, cái tốt, cái giỏi cũ cũng bảo tồn không mất, giữ nguyên được nền móng cái nhà cũ Việt-Nam mà trang-hoàng thêm những gạch hoa cửa kính mới, toàn vẹn được gốc rễ cái cây cỏ Việt-Nam mà bổ tiếp thêm cành lá hoa quả mới, chẳng hơn ru?

Được một câu nói của quan Toàn-quyền thật như gọi lại được cái quốc-hồn của ta, phất-dương được cái quốc-túy của ta, tưởng từ nay không ai là không phải công-nhận cái văn-minh rất tinh-túy của nước Việt-Nam ta, mà công-nhận thế là phải đấy, lời quan Toàn-quyền nói thật như dao chém vào thớt đấy, không sai. Trong một bài sau sẽ xin theo ý quan Toàn-quyền mà giải rõ cái văn-minh ấy là thế nào.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 7 Mars 1924

Tại nguyên-lão nghị-viện

Nguyên-lão nghị-viện bỏ 41 phiếu ưng-chuẩn bản dự án về thể lệ bảo-cử mà trước đây thứ-dân nghị-viện đã ưng chuẩn.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 7 Mars 1924

Tại Nguyên-lão nghị-viện

M. Bérenger, tiên thẩm ủy-viên bộ tô tại tiêu-hao tài-chính một lẽ về việc sổ chi-tiêu có thể thanh giảm được 970 triệu, vậy không cần phải đặt các chỉ-dụ cùng các luật-pháp để trừ việc thanh giảm phí khoản nữa.

Ông nói nguyên-lão nghị-viện không có nhất khai phản đối việc tăng thuế lên 2 p'ần mười, nhưng việc ấy nghị-viện để cho tòa nội-các dảm nhận lấy trách nhiệm. Ngày thứ hai này tiêu-hao sẽ nghe quan Tài-chính bộ thượng-thư trần-thuyết mọi lẽ.

Tòn nội-các nước Bỉ

Ngày hôm nay M. Theunis sẽ bàn việc với các chánh-đảng về cái cương-trình của tòa nội-các, và việc phân phát các bộ.

Có lẽ M. Hyman sẽnhận chủ-trương bộ Ngoại-giao.

Việc nước Đức

M. Stresemann diễn-thuyết tại nghị-viện có nói cái văn-đề bồi-thường sau này thế nào là tùy ở cái thái-độ của nước Pháp. Nay không có thể lấy giao ước riêng với nước Pháp được. Cái chánh-sách của các nước Đồng-minh đối với nước Đức thực là khốc-hại cho Âu-châu. Nước Đức có dự vào việc giải-quyết cái văn đề bồi thường, tại mới có thể mong rằng nước Pháp bãi binh ở hạt sông Rhur, ở hạt sông Rhin, và hạt Palatinat được. Ông phản đối việc đem dất Rhénanie dật làm một nước trung-lập.

M. Stresemann thương-nghị với quan Giám-quốc Ebert, và các quan thượng-thư. Các ngài xét việc giải tán nghị-viện.

Chánh-phủ và đảng xã-hội vẫn phản đối nhau về việc chánh đảng ấy đòi hoãn cái lại các chỉ-dụ lý-tài của chánh-phủ trong khi nghị-viện ủy toàn-quyền cho tòa nội-các. Viên thủ-tướng thương-nghị các với các chánh đảng liên hiệp thì các chánh-đảng ấy đều ưng cái thái-độ của ông. Nhưng đảng xã-hội nhất định giữ cái ý-kiến cũ, là yêu-cầu sửa đổi lại các chỉ-dụ của chánh-phủ. Đảng ấy có nói chánh-phủ dọa giải tán nghị-viện, đảng ấy cũng không ngại chút nào. Sau này có xảy ra điều gì chánh-phủ phải chịu hết trách-nhiệm,

Việc xét ân Hittler

Tin Munich. — Luật-sư bên bị phản đối việc tổng giam M. Weiss, và yêu-cầu tòa án tổng-giam Won Kahr. Quân biện-lý bắt bình về cái thái-độ của luật-sư bên bị, bèn đứng lên ra ngoài pháp đình. Chiều hôm nay lại nghe những người làm chứng cung khai.

Tin Trung-hoa

Ngày 26 Février 1924

Việc kim phật-lang

Nội-các khai-hội bàn việc kim phật-lăng, nhưng ý-kiến mỗi người mỗi khác, lại chưa có kết-quả.

Phái Trực-lệ đối với Đoàn-kỳ-Thụy

Phái Trực-lệ muốn mượn việc chúc thọ Đoàn-kỳ-Thụy để gây nên cuộc hòa-bình trong các tỉnh.

Cuộc hoa hiếu Giang-tô và Chiết-giang

Tế-nhiếp-Nguyên (Giang-tô) và Lư-vĩnh-Tường (Chiết-giang) vẫn hòa hiếu với nhau, cho nên tỉnh Giang-tô và tỉnh Chiết-giang không đến nỗi quyết-liệt.

Trương-thiện-Tung sang Lạc-dương

Trương thiện-Tăng sang Lạc-dương để thương-nghị với Ngô-bội-Phu những việc quan-yếu đối với tỉnh Chiết-giang và tỉnh Phụng-thiên.

Tiền-điện-Nam từ chức tỉnh-trưởng

Tiền-điện-Nam đánh giây thép về Bắc-kinh nói rằng ở Hồ-bắc quân-sự rất phiền kích, mình không thể kiêm chức Hồ-bắc tỉnh trưởng được.

Vương-khắc-Mẫn thương-nghị tài-chính

Vương-khắc-Mẫn thấy tài-chính quẫn thiếu, trù biện khó khăn, mới các người có yếu đến nhà riêng thương-nghị phương-pháp.

Lâm-Hồ sang Giang-ninh yết kiến Tế-nhiếp-Nguyên

Lâm-Hồ ở Thượng-hải sang Giang-ninh yết-kiến Tế-nhiếp-Nguyên, Tế-nhiếp-Nguyên từ tế, chuyện trò vui vẻ lắm, nghe đâu Lâm đã ở Giang-ninh về Thượng-hải ngày 20 février.

Liên-quân thắng trận ở Liên-dương

Hoàng-minh-Đường và Lâm-thu-Ngự (Liên-quân) đánh nhau với quân đội Trần quỳnh-Minh ở Liên-dương, Trần-quân thua chạy về Dương-giang-thành.

Tiểu-lữ đư-đảng Lã-xuân-Vinh

Lã-xuân-Lạc và La-Bân (đồ đảng thổ-phỉ non 100 người, quấy nhiễu vùng Bạch-mai Kim-sơn và Thạch-ngưu (Khâm-châu); Tôn-Văn cấp khí-giới lương-thực và giao quyền biên phỉ cho Lã-thụ-Phương (Cao-thôn đoàn-trưởng) và Lý-nguyên-Phương (Vân-phù huyện-trưởng). Ngày 17 février Lã-thụ-Phương và Lý-nguyên-Chương vây đánh quân thổ-phỉ, bắt sống được La-Bân; còn Lã-xuân-Lạc và đồ đảng chạy tan nát hết.

Quốc-dân đảng viên hội-nghị ở soái-phủ Quảng-đông

Tôn-Văn triệu quốc-dân đảng viên hơn 100 người vào hội-nghị ở soái-phủ bàn quân chánh tài-chánh và cơ quan thiết yếu về việc cử binh về đánh Bắc-kinh.

HÀI ĐÀM

Câu chuyện bên tây

Trong một thành-phố lớn kia, cứ về đầu năm, có nhiều nhà gá bạc, cũng chẳng khác chi bên ta. Thế mà năm nay suốt một tháng giêng chưa nhà nào mở cửa hàng cả. Các con bạc nhao-nhao về nỗi không có chỗ chơi; không biết vì cớ gì.

Sau hỏi ra mới biết là vì xem lịch suốt một tháng giêng ngày nào cũng là ngày « sới chải ».

Năm mới

ĐẢNG XÃ-HỘI CẤP TIẾN CÚNG QUAN SARRAUT VÀ MẤY VỊ NGHỊ-VIÊN KHÁC

Havas ngày 6 mars :

Quan Strauss phó thượng-thư cũng từ chức không đứng trong đảng Xã-hội cấp tiến nữa.

Bordeaux ngày 7 mars :

Quan Lafont phó thượng-thư bộ Bưu-điện, bị chánh-đảng Xã-hội cấp-tiến trục xuất, có viết thư cho ông chánh hội-đồng nói rằng việc hội-đồng Trị-sự quyết nghị đó ngài không cho làm quan trong. Ngài chỉ mong sao cho các bạn trong đảng Xã-hội cấp-tiến ở nghị-viện có lòng mến ngài là qui. Ngài vẫn tri rằng ba năm giới nay ngài giúp việc cho hai nhà Công-hoa đại danh là MM. Briand và Poincaré không có điều gì trái với nghĩa-vụ cả.

Vô-tuyến-điện ngày 8 mars : Các báo đều có đăng bức thư của quan Albert Sarraut viết cho ông chánh hội-đồng trị-sự của đảng Xã-hội cấp-tiến.

Báo *Le Temps* nói : Nếu vì việc ưng chuẩn các chỉ-dụ và luật pháp về việc lý-tài mà quan Sarraut có chân trong tòa nội-các Poincaré gọi là người nên ngờ vực, thì sao M. Herriot vẫn đại thanh tật bỏ rằng quan Poincaré là người không có điều gì nên ngờ vực? Biết bao năm nay, đảng Xã-hội cấp-tiến ra công phản đối việc khuếch-trương thuộc-địa, ấy thế mà quan Sarraut có chân trong đảng **Xã-hội cấp-tiến, song ngài thâm hiểu sự** ích lợi của tổ-quốc, nên ngài đã mở mang các thuộc-địa được thêm phát đạt. Đảng cấp-tiến cam lòng chịu thiệt mất quan Sarraut, nhưng đảng ấy không làm cho nước Pháp cũng thiệt mất quan Sarraut được.

Báo *Les Droits* nói : Ngoài các điều của quan Sarraut đối đãi riêng với đảng cấp-tiến không kể, bức thư của ngài được một điều đáng khen, là xướng lên một câu hỏi về cái hậu lai của cái tôn-chỉ cấp tiến. Câu hỏi ấy là: Đảng cấp tiến có thể công nhận cho một cái chánh-sách ích quốc và có thể tán thành cho chánh-phủ hay không? Câu hỏi ấy quan Sarraut cũng những người khác cùng một cảnh ngộ với ngài đã đáp lại rằng : Có.

Báo *Homme libre* nói : Cái cách quan Sarraut đối với đảng cấp tiến thực thèo không sao chẳng-chạc hơn được nữa. La chắc rằng, ông chánh hội-đồng trị-sự đảng cấp-tiến đọc thư ấy trong lòng không sao không cảm-động được.

Báo *Echo de Paris* : Bức thư của quan Sarraut thực là một bài học hay mà đáng cho ai lắm.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Những câu ca-rao trong vùng Quảng-nam

Ngó lên ngó xuống thì vui,
Ngó về quê mẹ ngùi ngùi lòng đau.

Lên chùa lạy phật đi tu,
Về nhà thấy mẹ công phu chưa đền.

Lên non mới biết non cao,
Có con mới biết công lao mẫu-từ.

Tay cầm quyển sách bia vàng,
Sách bao nhiêu chữ thương chàng bấy [nhiêu.

Hai tay cầm bốn trái đưa, [nhiêu.
Trái ăn trái để trái đưa cho chàng.

Qua cầu than thở với cầu,
Cầu bao nhiêu nhịp dạ sầu bấy nhiêu.

Chim quyên bay bổng qua sông,
Hỏi thăm em bận có chồng hay chưa.

Bồng em đi dạo vườn đưa,
Đưa đã có hai chị chưa có chồng.

Đưa em đưa đến bến đò,
Kẻo em thơ dại học-trò đổ em.

Ai kêu ai hú bên sông,
Tôi đương và áo cho chồng tôi đây.

Lạy trời đừng nắng đừng mưa,
Àm ĩ gió mát thiếp đưa chàng về.

Đêm khuya thiếp mới hỏi chàng,
Cau khô ăn với trầu vàng xứng không?

Xa xôi đi chẳng lới nơi,
Gởi thơ thơ lậu gởi lời lời quên.

Em về nghĩ lại mà coi,
Lấy chồng hay chữ như soi gương vàng.

Không ham vực lúa anh đây,
Ham ba hàng chữ cho thầy thế-gian.

Trăm năm lòng gắn dạ ghi,
Dẫu ai đem bạc đổi chì cũng không.

Anh về chớ khá về luôn,
Để khăn xeo lại lụy tuôn em chùi.

Một mai ai chớ bỏ ai,
Chỉ thêu nên gấm sắt mài thành kim.

Một mình thủ phận một mình,
Một ôm cái quế một bình gạo chàu.

Gió đưa gió đẩy bông trang,
Ai đưa ai đẩy duyên nàng lại đây.

Trai khôn tìm vợ chợ đông,
Gái khôn tìm chồng giữa chốn ba-quàu.

Có chồng ma chẳng có con,
Như bông hoa nở trên non một mình.

Có con phải khổ vì con,
Có chồng phải gánh giang-sơn nhà [chồng.

Đèn treo nhằm chỗ phên thưa,
Khéo khêu cho lắm gió đưa cũng lụ.

Trăng lu vì bởi đám mây,
Đôi ta xa cách vì dây tơ hồng.

(Còn nữa)

Quảng-nam, Võ-Điêm.

VẬN UYÊN

Chán thói đời

Còn nói chi chi mãi thói đời!
Thói đời đã thế, thế thì thôi.
Tham thanh, chuộng lạ tha hồ kẻ,
Bán lợi, mua danh mặc quách người.
Chỉ ngán cương-thường trong hồi [ngược,
Thêm buồn đoàn ngãi nước non xuôi.
Tâm lòng bằng tuyết gương kim cổ,
Tiếng thị, lời phi gió thoảng ngoài.

Anh điếc tự trào

Bởi điếc cho nên phải chịu đành,
Dễ ai bắt chước được như anh.
Không ưa dèm sàu, không ưa hát;
Mặc chuyện vàn-chương mặc chuyện [tình,
Dù dở, dù hay thói giả đại,
Kẻ cười, kẻ nói cứ mãn thính.
Trên mây ông sấm kêu, gào, thét,
Cũng chẳng inh tai, chẳng giật mình.

Chiếc tàu chạy bể

Bềnh-bồng một nước bấy nhiêu lâu,
Tiến-thoái khen cho thật rất màu.
Chỉ nẻo xa gần người tám cõi;
Thu bằng gang tấc đất năm châu.
Chẳng e mưa gió nơi trời thẳm,
Nào nại ba-đào chốn bể sâu.
Mặc sức vẫy vùng ngang lại dọc,
Bốn phương man mác hỏi về đâu?

Dạ hoài

Vắng vẻ canh khuya đứng lại ngồi,
Ra vào ngo ngẩn một mình tôi.
Vài câu tử-khúc ngâm inh ỏi,
Mấy vận nôm na ruột rối bời.
Chiếc bóng nhớn nhơ bên triện tựa;
Ngọn đèn mờ tỏ đọi đầu vơi
Vẫn vơ, vơ vẩn đêm hỏ hết,
Mà sự lòng-kia những thế thôi.

Đêm thu buồn

(Nhời khách có-phòng)

Ôa, cái đêm gì lấy mới đêm!
Người buồn đối cảnh lại buồn thêm.
Cuộc chờn chờn trước mắt trăng đòm cửa,
Ánh ỏi bên tai đế kẻ thềm.
Tiếng giục vang lừng ve gợi thảm,
Hơi đưa lạnh ngắt ếch lay rèm.
Thảo nào những bạn cô-phòng đó,
Chỉ với Đông-quân chẳng oán hiềm!

Vịnh con chó đá

Ấy ai đẽo đá tạc nên mày?
Lơ láo chi mà lại đứng đây?
Giống ngoáp phải rười sao quái lạ!
Trò đời như thế có ai hay?

Ng. H. Chiểu.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

SỐ NGƯỜI BỊ HẠI VỀ Ô-TÔ Ở HOA-KỲ

Số người bị hại về ô-tô ở Hoa-kỳ trong năm 1922 cộng là 11.066 người, tính ra nhiều hơn năm 1921 mất 1.498 người.

So với dân số, thì cứ 100.000 người hai mất 12,5. Về năm 1921 thì cái số tỉ lệ ấy là 11,5. Về năm 1920, số tỉ lệ ấy chỉ có 9 mà thôi. Song ta cũng nên biết rằng từ năm 1917 đến năm 1922 số ô tô tăng lên rất nhiều, mà dân số cũng tăng lên 7.000.000.

Số người bị hại ở Los Angeles nhiều nhất, tính ra trong 100.000 người hai mất 29,5. Thành New Jersey đứng vào hực nhì. Số người bị hại về các thành Boston, Philadelphie, Chicago, Providence, San Francisco, Washington cũng tăng lên nhiều. Các số trên này là về năm 1922, chứ số người bị hại về năm 1923 lại còn nhiều lắm.

Gương thiếu-niên

Mấy lời mẫu-huấn

(Tiếp theo)

Con sinh vào cái thời-đại mà người ta gọi là thời-đại văn-minh kể đã là một cái hạnh phúc. Từ ẩm-thực cho chí ý-phục cũng được sung sướng hơn các cụ thuở xưa. Nhưng đó là bề ngoài mà thôi, nghĩa là văn-minh về đường vật-chất, văn-minh về tinh-thần còn quan-trọng hơn. Nếu người ta chỉ biết ở cửa cao nhà rộng, ăn sơn-hào hải-vị, mặc gấm vóc lâm sung sướng, còn những điều thuộc về tinh-thần sao nhãng cả, sao gọi văn-minh. Người ta qui ở cái ruột, chứ ai chuộng ở cái vỏ. Bởi vậy con phải tô-điểm tri-não con hơn là tô-điểm cách ăn mặc. Con càng học bao nhiêu, những lời thánh-hiền càng chôn sâu vào trí con; trí con càng mở-mang, con càng phải suy xét. Khi con đã học hiểu những lời giáo-huấn của các đứng hiền-triết, con càng giữ cho những cái dục-vọng không ám ảnh vào trí-não con được. Con thấy người có tính vị-kỷ, kèu-ngãnh, phàm-tục, con nên lánh xa, vì sợ rằng con đã bước vào con đường xấu-xa một bước là khó trở lại được. Ôi! trong bọn thiếu-niên chỉ bề ngoài có vẻ văn-minh, có những hiệt-tính đáng khinh đáng bỉ. Đã không biết hối-quá mà sửa đổi tính hư nết xấu thì chớ, dương dương cho là hay là phải... là văn-minh! Vì con không muốn để nết xấu cho gia-phong, nên con gìn giữ cho khỏi mắc phải những cái hiệt-tính của kẻ vô học thức, mà là kẻ văn-minh bề ngoài để lộc mất thiên-hạ, xét cho kỹ những kẻ ngoài vỏ văn-minh phần nhiều ở trong gia-đình và ở ngoài xã-hội, ăn ở trái cương-thường đạo lý, vẫn tất là làm mất cả trật-tự. Mẹ nhắc lại những điều xấu của kẻ thiếu-niên lấy nệ văn-minh, theo không phải đường, ăn ở nhỏ nhằng, để con giữ gìn sự giao-du. Con có biết thế nào là xấu là tốt, là phải là trái, con mới biết sửa đổi tâm-tính. Con nhớ có gia-đình giáo-dục tốt, dẫn dắt con bỏ tính hư nết xấu. Trước bỏ lỗi nhỏ, sau bỏ lỗi nhớn. Như vậy, lo chi về xấu không gột rửa cho sạch được? Chắc rằng trong trí con nghĩ rằng: *« Nhân vô thập toàn »*, dành rằng vậy. Vì như nước rỉ vào tàu, nếu thấy thủ không cầu-thận ngăn ngừa, có khi nước lâm cho tàu đắm. Nếu người ta tát nước luôn, chiếc tàu vẫn lênh đênh trên mặt nước, qua được bể đời mà tới bờ đến bến!... Nết xấu nhỏ ai là người không có, nhưng phải gìn giữ sao cho nết xấu nhỏ không trở nên to làm hư hại một đời người. Mẹ nói con ngẫm mà xem có phải là bọn « ác thiếu » ngôn ngữ ngông cuồng, cử-chỉ nhỏ nhằng, trọn một đời không làm nên sự-nghiệp, thành ra du thủ du thực. Ôi! văn-minh về cách ăn mặc, suốt đời là con người vô-dụng, nghĩ thế có hổ thẹn cho cái chỉ-khí nam-nhi hay không?...

Lúc con thơ dại chưa biết thế nào là thiện là ác, thế nào là hay là dở. Muốn chỉ thì đói ngay. Cha mẹ biết con thơ dại, nên dạy bảo con vào khuôn vào phép. Mỗi tuổi một nhớn, con hiểu thế nào là phải là trái, con biết rằng con có nghĩa-vụ phải làm. Khi con ở nhà, thầy con thường nhắc đến câu : « Điều con không muốn người ta làm thì con đừng làm. » Ý nghĩa câu ấy rõ ràng. Thầy con muốn rằng con không làm điều chi trái lẽ công-bằng. Cái điều mà con không muốn cho người ta làm, tất là điều phạm đến quyền lợi người khác là trái lẽ công-bằng. Việc nên làm hãy làm, chớ có làm liều đến nỗi mất cả nhân-cách. Lúc nhỏ biết là điều càn nhằm mất làm liều, khi khôn lớn thành ra vô liêm-sỉ. Thầy con khuyên nhủ con, con phải bình-tâm tĩnh-trí mà nghe. Thầy con e rằng lúc thơ ấu, nếu con không nghe lời nghiêm-huấn, khôi sao người ta chỉ-nghị; khi con trưởng-thành làm cán phạm tội, luật-pháp trừng-trị, có khi trách cứ đến cha mẹ nữa. Nỗi thế không một việc nào con làm, thầy con không để tâm xem xét đến. Thầy con nghiêm khắc dạy bảo con đến điều, con không nên lấy thế làm oán giận. Cha mẹ có mong cho con hay mới dạy bảo con. Yêu cho vọt, ghét cho ăn; nhưng thầy mẹ chưa hề dùng đến roi vọt để dạy con, chỉ lấy lời nói khuyên bảo là đủ. Trong khi con làm điều sai lầm, thầy mẹ không nói đến với. Để cho con suy nghĩ biết là trái, hối hận, lúc bấy giờ mới ung dung dạy con. Con có biết vì lẽ gì mà thầy mẹ dạy bảo con như thế không?

Con nghĩ đến cái tương-lai của con, con phải học hành chăm chỉ, ăn ở phải đạo. Ở gia-đình có cha mẹ khích-khuyến, ở học đường có thầy rèn tập, thế mà không nên người, còn bảo lỗi tại ai? Con mỗi mắt ra trông con những nhà hàn tiện, trong khi con được no ấm luyện tập tri-não, họ phải làm lụng dầm sương dãi-nắng, mà vẫn có khi đói rét! Con được may hơn người, nhưng con chớ nên có tính ỷ-lại. Con phải thấy mẹ không ép con [illegible] tùy tài tùy đức chọn lấy một nghề, miễn là khỏi ra con người hư sinh. Cha mẹ không thể một bước mới theo con được, con phải biết tự ý mình định liệu việc mình. Con cố công học hành mới tiến đạt được. Những kẻ trông xa không quá mũi, học-hành lông nhác, lại có tính tự-đắc, tự cao; khi ra đời tất sự trí thiển thì chớ, lại có tính ngông cuồng. Phàm con người ta làm nên hiền đạt, là nhờ ở cái lòng kiên-nhẫn; bất cứ làm nghề nghiệp gì, phải ra công cố sức mới làm nên, vì có công mài sắt có ngày nên kim. Mỗi ngày một lớn con lại hiểu thêm cái ng [illegible]a-vụ đối với bản-thân, với gia-đình, với xã hội. Khi thế, mỗi khi con gặp đâu chi khó khăn ngăn trở, con tôi thấy mẹ đã bảy mọi lẽ, không giấu điếm điều chi. Thầy mẹ vạch đường chỉ lối cho con đi. Con theo ý thầy mẹ con đạt tới mục đích, là mục-đích rèn đúc đức-tính vậy.

(Còn nữa)

Trương Thanh-trai.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

ẤU-HỌC TOÁN-PHÁP

CỦA

NGUYỄN-NGỌC-QUẢN

soạn

Giá 0$30 một quyển

Tiền cước gửi recommandé 0$11

Bán tại Bản-quán và có gửi bán ở các hạng sách.

Cuộc thi thơ

Của Ngô-thị-Quyên nữ-sĩ

MCMLXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nhà Giám từ vua Lý-Thánh-tông.
Vẫn thấm bảng vàng khi Á-vũ,
Không xiêu bia đá lúc Âu-phong.
Khí thiêng bạch-mã thêm chùa Trấn,
Dòng biếc kim-ngưu lại nối Nùng.
Dường cột cương-thường càng vững [lắm,
Thênh thênh cửa Khổng thực không [cùng.

Hạnh-Hiên, Ninh-giang

MCMLXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cô-miếu nguy-nga Việt-quốc phong.
Khai-hóa văn-minh từng bể Bắc,
Tân-văn báo tín rạng trời Đông.
Hiền-tài thất nhị đồng Châu Á,
Sĩ-tử tam thiên giống Lạc-Hồng.
Tương tàng tư-văn văn vị tàng,
Chúc mừng triều Nguyễn để vương [phong.

Phạm-thị-Thường

Làng Tử-dương, Hà-đông

MCMLXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Phong cảnh đâu bằng Giám miếu [cùng.

Một vị Tổ-vương hình tượng tưởng,
Bốn triều Thánh-đế sắc rồng phong.
Đầy vàn bể học dòng sông Nhị,
Mọc chật từng nho cảnh núi Nùng.
Tấn hóa xiết bao tài khắc thế,
Vẫn thơ như đá vững như đồng.

MCMLXXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Giám gây từ Lý-Thánh-tông.
Một tượng Tổ-vương ngồi chính điện
Trăm bia Tiến sĩ đứng bên cung.
Nhị hà vẻ sáng hình rồng phượng,
Nùng-lĩnh xanh om cảnh Lạc Hồng.
Đạo học càng ngày càng mở rộng
Nam-nhi đến dấy lấy làm công.

Nguyễn-văn Bức

Làng Cổ-nhuế, Hà đông

MCMLXXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Có miếu sùng-văn giữa Nhị Nùng.
Nghiêm dạo cao-kiền thiêu hạ nhỏ,
Trông, tường phong-độ [illegible] đông.
Rõ nên lễ nhạc khôi Trần Lê
Hàng cây quan sử Lạc-Hồng.
Nhắn khách anh-tài ? [illegible]ốn-quốc,
Đôi hương để vịnh một lời chung.

Trinh-đình-Xuân

42, Rue des Tasses, Hanoi

MCMLXXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đạo Khổng kìa xem rạ những chạnh lòng
Lễ-nhạc mưa tuôn dòng Nhị chảy,
Văn-chương gió quận đỉnh Nùng bay
Đất Bắc kinh-đô còn điều-tích,
Người Nam học bàn phải tôn sùng.
Hỡ ban nho-lâm trong cõi Việt,
Đem lòng hoài cổ gấy văn-phong.

Lê-văn Hương

25, Rue des Tasses, Hanoi

MCMLXXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thấy cảnh phong-quang nức tấm lòng
Bút thắp vàng son màu vẫn tỏ,
Bia đề khoa giáp nét chưa bong.
Lẫn khuê gió thoảng nuong còn đượm
Hồ Bích trăng soi bóng vẫn trong.
Mới biết ngày nay văn-vật thịnh,
Á Âu kia cũng một lòng chung.

MCMLXXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vũ nguy-nga cảnh là lùng
Vài bậc cương thường cao chót vót,
Mấy hàng bia đá tạc thong dong.
Nhị hà quanh học thu dòng thủy,
Nùng lĩnh cao dày tụ khí chung.
Cảnh sắc ngày ngày thêm cảnh sắc,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

Trinh-xuân-Lý

25, Ruelle Sinh từ, Hanoi

MCMLXXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Hỏi khách Tràng nào có biết không?
Âu Mỹ mở mang phong-hóa mới,
Bắc Nam hòa thuận trai-binh chung.
Nghe cầu điển-thuyết vang Nùng Nhị
Giữ mực văn-phong giống Lạc Hồng.
Dẫu có đổi thay nền nếp ấy,
Vẫn còn ngảo ngạt khói hương xông.

Phạm-kích-Thảo

Làng Đông-ngạc, Hà-đông

MCMLXXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Trải mấy xuân thu vẫn nức lòng
Gió Á mưa Âu nhuần nhã khắp.
Con Hồng cháu Lạc vẻ vang chung.
Nghe câu diễn-thuyết từ sông Nhị,
Sẵn được văn-phong giống Lạc Hồng.
Dẫu có đổi thay nền nếp ấy,
Vẫn còn ngảo ngạt khói hương xông.

Phạm-kích-Thảo

Làng Đông-ngạc, Hà-đông

MCMLXXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đất ấy xưa là đất Lạc-Hồng,
Mười tám trăm năm cơ-chỉ cũ,
Người hai nhăm triệu khói hương [chung.
Xây lăng sửa miếu khen ai khéo,
Ăn quả leo cây nhớ kẻ trồng.
Nước tổ dậu thơm còn để đó,
Làm bia ghi lạc với non Nùng.

Đỗ-đăng-Nâu, Bắc kạn

MCMLXXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Dấu tích còn ghi với Nhị Nùng.
Của thánh cao bền hoa cỏ đẹp,
Bia hiền ghi tạc nắng mưa trong.
Treo gương kim-cổ văn chưa mất,
Trải cuộc tang-thương đạo chẳng cùng
Cảnh cũ người xưa đâu vắng tá,
Thơ này ta vịnh để ngâm chung.

MCMLXXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thấy cảnh này ai chẳng nức lòng.
Miếu vững nền xưa vàng chửa nhạt,
Nho bền gốc cũ đá còn phong.
Nùng say mùi đạo da xanh ngắt.
Nhị bén hơi văn sắc đỏ hung.
Hỡi khách qua đây dừng gót lại,
Lên Khuê-văn các đứng mà trông.

Mai - Liên

MCMXC

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu này vua Lý khởi công.
Nhật-nguyệt bóng in sông biếc Nhị,
Cang-thường cao ngất núi xanh Nùng.
Thần vua nguyên phụ phong-cương [thịnh.
Đình cử xuân thu lễ vẫn sùng
Cơ-nghiệp thái-bình non nước thọ,
Năm châu một miếu đứng ngất trông

Ngô khôi-Ý

Làng Yên-lạc, Hưng-yên

MCMXCI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Văn-miếu ai là chẳng ngóng trông.
Gió thổi cung khuê hơi gió thoảng,
Trăng soi giếng ngọc mặt trăng lồng,
Ngang trời trăm khắp không Tân
Học đất gây nên cơ Nhị Nùng [Hán,
Ngày tháng cứ thêm con nước mới,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

Đào-thị-Mai-Hoa

103, phố Sinh-từ, Hanoi.

MCMXCII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vũ nay từng trải mấy đông.
Lễ-nhạc y-quan nên nếp Lý,
Cương-thường giáo-dục nước non [Hồng.
Đất xa Đông-lỗ vang huyền tụng.
Hóa khắp Nam bang tiếng cổ chung.
Này tượng này bia đường bể đó,
Trông càng cao thẳm biết bao trùng

Nguyễn-Bật

Làng Lục-đạo, Nam-định

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 23 độ
15 giờ 24 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Chủ nhật, 9 Mars 1924
1er [illegible] Carême

Âm-lịch

Mồng 5 tháng hai năm Giáp-tí

Ngày [illegible]
Hoàn Thổ. Sao Mão. Trực Thành
Kỵ : Toái đầu, Giá-thú, Hành long
Nghi : Tế tự, ký phúc, Cầu tự, Khởi-học, Hội hữu, Xuất hành, Tiền-nhân, Thương-lượng, Nạp thái, Tu tạo.
Hại [illegible] Thổ Tử, Thần, Hỏa, Hoàng-phan, Bình, Hanoi.

Ngày kia :

Dương-lịch

Thứ hai, 10 Mars 1924

Âm-lịch

Mồng 6 tháng hai năm Giáp-tí

Ngày Minh [illegible]
Hoàn Thổ. Sao Tất. Trực Thu
Kỵ : Tiêu đầu, Tân nhậm, Điền lập
Nghi : Giá-thú, Trần-nguy, Khởi [illegible]
Hại [illegible] Thanh trì, Hà đông.

Giá bạc. — Kể từ ngày 8 Mars 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1 2 55

Thị giá quốc trái. *Ngày 8 mars 1924* 3% 55 5/8. — 4% 1917 56 50. 4 . 1918 56 80. 5% 1920 83.90. — 6% 1920 80.80

Tin tàu. — Tàu *Chambord* khởi-hành ở Marseille ngày 7 mars. đi Saigon và Nhật-bản.

Quan Toàn-quyền vào Saigon. Quan Toàn-quyền cùng với quan Chánh quản-lý văn-phòng Châtel, quan cai-trị Dupuch và quan Đại-úy Bernard tối hôm nay hồi 9 giờ, sẽ đi xe lửa riêng vào Nghệ để đến mai đi ô tô thẳng vào Saigon, chiều mai là mồng 9 ngài sẽ tới Huế, mồng 10 tới Qui-nhơn, 11 tới Nha-trang. Từ Nha-trang ngài sẽ đi xe-lửa đêm vào Saigon, đến sáng 12 thì tới nơi. Ngài ở trong ấy mấy bữa để nghênh-tiếp hạm-đội Anh, đến 20 lại ra Bắc, ngày 22 ghé vào Hình dự lễ tế Giao, chừng đến 25 ngài lại ra, và độ 27 hay 28 ngài sẽ tới Hanoi.

Một cuộc bay từ Paris đến Saigon. — Bộ không-trưng vừa cho triệu quân phi-cơ trung-úy Pelletier d'Oisy ở Kassar tại Tunisie về Paris để ỉ-chức một cuộc bay từ Paris đến Saigon.

NỮ-HẢI-TẶC

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÙI-CẨM dịch thuật

Xuất bản lần thứ nhất
Có sửa đổi lại nhiều chỗ

Sách dày hơn 100 trang
Giấy in cực tốt. Sách đóng cực đẹp
Giá mỗi quyển .... 0$30
Tiền cước..... 0.11

Ai muốn mua buôn, mua lẻ xin gởi giấy cho :

M. BÙI-XUAN-THÀNH

61-63 — Rue du Coton — Hanoi

Hội-đồng thành-phố. — Quan Đốc-lý Mourroux chừng cuối tháng này thì đáp tàu *Porthos* về qui-quốc nghỉ và ngày 24 này thì thôi việc ở tòa Đốc-lý, cũng vào ngày ấy thì quan Đốc-lý mới là M. Eckert sẽ tới nơi. Vậy quan Đốc-lý Mourroux chỉ còn chủ tọa hội-đồng thành-phố có một kỳ nữa, chừng vào ngày 21 tháng này.

Việc bầu-cử hội-viên thương-mại. — Đến ngày thứ ba 18 mars này, tại phòng Thương-mại Hanoi phố hàng Trống sẽ bầu lại mấy ông hội-viên Tây và hội-viên ta để thay những ông từ chức, tạ thế hay là hết hạn. Về phần hội-viên ta thì bầu lại hai ông.

Hiện đã có 4 ông ra ứng cử là MM. Ng-huy-Hợi hội-viên cũ và Phạm-v-Thảo thầu-khoán, đứng chung một phiếu, MM. Mạc-đình-Tư chủ nhà in và Sơn-xuân-Hoan quản lý hiệu Quảng-hưng-long đứng chung một phiếu.

THUỐC LẠ VIÊN SÁN HIỆU STIC TỐT THƯỢNG HẠNG

RẠP CHỚP BÓNG PALACE

Chương-trình từ ngày thứ tư 27 Février đến ngày thứ bảy 1er Mars 1924

Chuyện rất buồn cười

LE FILON DU BOUIF

Chia làm 5 phần

Này mai sẽ chiếu một phim rất hay mà các rạp chớp bóng Paris rạp nào cũng đã chiếu qua là :

NANOUCK, L'ESQUIMAU

Sáu chuyện

BA NGƯỜI NGỰ LÂM PHÁO THỦ

sẽ chiếu tiếp chuyện

HAI MƯƠI NĂM VỀ SAU

CÓ ĐỦ CẢ CHẤT TỨC TỨ, VÀ BUỒN SANG CHẾT NGƯỜI, THÌ HỎI CHỌ NGƯỜI MÌNH

Quan Đốc-tờ Bi-cờ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh nói thường, cấm và cại nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ con

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giá, số nhà 33, Hanoi dây nói 214

Quan Đốc-tờ có cả nhà cho người ở, người ốm đến xem, ai cần lại hỏi 2062

Tiệc trà tiễn quan Đốc-lý Mourroux. — Đến tối thứ ba 12 mars 1924, hồi 9 giờ, các ông hội viên thành-phố An-nam cùng với mấy nhà thân-hào sẽ đặt một tiệc trà tại hội Khai trí tiến đức để tiễn mừng quan Đốc-lý Mourroux về qui-quốc nghỉ.

Đường vô-tuyến của ta với Thái-bình-dương. — Tại sở Vô-tuyến Saigon và các sở Vô-tuyến bên Thái-bình dương (Radio-corporation of America) mới thử trao đổi vô-tuyến cho nhau thì xem ra việc chuyển tin được hoàn hảo lắm.

Trường Canh-nông thực hành tại Tuyên-quang. — Các học-sinh có tên sau này trúng tuyển đều được vào học trường Canh-nông thực hành ở Tuyên quang trong học-niên 1924-1925 và 1925-1926 :

MM. Ng-như-Bách làng Phu-vinh tỉnh Ninh-bình, Thái-doãn-Toát làng Trung-hậu tỉnh Nghệ-an, Kiều-tu-Nhân làng Đông-sàng tỉnh Sơn-tây, Ng-v-Lễ làng Mỹ-lâm tỉnh Hà-đông, Ng-hữu-Cán làng Thạch-bích tỉnh Hà-đông, Trần-v-Ngọ, ở thành phố Hanoi, Đỗ-hữu-Duật làng Chi-nê động tỉnh Thanh-hóa, Đinh-Ngu làng Phonam tỉnh Thừa-thiên, Tôn-thất-Thuận làng Dương-huân-hạ tỉnh Thừa-thiên, Lê-quang-Phùng làng An-ba tỉnh Quảng-ngãi.

BẢN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. . . . . 0$.08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. . . . . 0 . 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp bằng kim, mỗi hộp hai mươi điếu. . . . . 0 . 20

2067

Tiền phụ cấp của nhà binh. — Kể từ ngày 1er janvier 1924 trở đi, bổ giá bạc Đông dương ngang với hoặc cao quá 6 *francs* thì các hàng quan võ và hạ sĩ quan được lĩnh phụ cấp mỗi năm như sau này :

	Chưa lấy vợ	Lấy vợ rồi
Trung-tướng	2.760 $	3.000 $
Thiếu-tướng	1 500	1.740
Đại - tá	880	1.020
Trung-tá	400	600
Thiếu-tá	120	300
Đại - úy	96	200
Trung-úy	72	180
Thiếu-úy	60	160

Các hàng hạ-sĩ-quan và các cai thợ-lại ăn lương tháng 60

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin đem tấm lòng thành cảm tạ các quan, các cụ, các ông, các bà đã có lòng mến yêu đến nội-tương em, mẹ, cô, chúng tôi là bà *Nguyễn-thị-Nhang* tức *Bảy*, sage-femme, mà gửi lời phân-ưu, phúng viếng và đưa đám ngày 6 mars vừa rồi. Chúng tôi rất là cảm-động sự quá thương của các ngài đối phó với kẻ đã qua người còn lại, vì chúng tôi tự xét mình có nhiều điều nhầm nhỡ sơ-suất. Vậy chúng tôi xin cảm tạ tấm lòng quảng-đại của các ngài.

Quan-phu : Ng-văn-Khuê
Bào huynh : Ng-xuân-Trang
Ái-tử : Ng-xuân-Đại
Nữ-tử : Ng-thị-Hường
Tế-tử : Ng-kim-Thanh
Điệt-tôn : Ng-thị-Thanh tức Minh
Ng-xuân-Canh
Trịnh-đức-Xương

Ngạch Học chánh. — Các viên trợ giáo tập sự có lên sau này đều được thăng thực thụ hạng tám, kể từ ngày 1er mars 1924 : MM. Ng-v-Tuyên, Ng-văn-Thiết, Ng-văn-Chinh, Ng-v-Thiện, Đỗ-quang-Nhu, Đặng-mậu-Kiên, Ng-ba-My, Vũ-văn-Giang, Ng-đình-Duyệt, Vũ-chu-Trinh, Nghiêm-đình-Đệ, Vũ-duy-Tôn, Ng-văn-Ban.

— M. Quách-đình-Phúc được bổ tro giáo tập sự.

MM. Phan-man-Hà và Đặng-đức-Nuôi được bổ trợ giáo phụ tá, lương hồi tháng 15 đồng.

Tòa án cai-trị đến tối thứ tư 19 mars hồi 8 giờ sẽ họp tại tòa Thượng-thẩm làm, có quan cố vấn Préau chủ tọa

Hội Trí-tri. — Thường-trình ký đại hội-đồng thường-niên họp tối thứ năm 20 mars, hồi 8 giờ, tại hội Trí-tri như sau này :

1° Tờ trình của ông hội-trưởng về việc hội năm 1923 ;
2° Tờ trình của ông phó hội-trưởng về việc lý-tài của hội ;
3° Tờ trình của ông Đốc-học về việc học ;
4° Tờ trình về các tiểu chi các tiểu ;
5° Tờ trình của ban kiểm-sát về việc lý-tài của hội trong năm 1923 ;
6° Tờ trình của ban kiểm-sát về thư viện và đồ dạc của hội ;
7° Xem và duyệt sổ chi-thu năm 1924 ;
8° Duyệt sổ kế-toán năm 1923 ;
9° Bầu lại các hội-viên tòa trị-sự năm 1924 ;
10° Các việc vặt.

Việt-Nam Thanh-niên hội. — Quốc-trái bắt cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN

Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise

2059 *39, Phố hàng Quại, Hanoi*

Xe-lửa bỏng máy. — Chuyến xe-lửa thứ nhất ở Lạng-sơn về Hanoi hôm 4 mars đi vừa đến ga Sông-hoa thì bị bỏng máy. Nguyên cái ống hơi hư, nên không chịu được nóng, đến lúc già hơi quá thì phì ra, người tài xế và người đốt lửa thấy thế vội vàng bỏ máy nhảy ngay xuống đất nên chỉ bị ướt quần áo và bị thương xoàng ở chân mà thôi. Sau may nhờ có cái máy chuyển xe chở hàng ở Thanh-mây ở Phố-lạng-thương lên đất về tới Hanoi vừa chậm mất hơn bốn giờ. Xe-lửa đường này chẳng mấy ngày là không liệt máy, vì cái máy đã cũ quá rồi.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên đã ra đây, chai không như có mấy thứ khác về những hình lạ, làm tho-trời cho tre con và người ta khỏi thi

Nên xem kỹ và so sánh cho kỹ kẻo nhầm to lắm

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ giả, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai gửi lên số trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quớ, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÉS

54, Phố Trang-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư (4 báo này)

Savon Cadum

Savon tinh anh, như

SAVON CADUM

thì tẩy làm hèn lắm cho vệ-sinh da người.

Vả lại savon nấy tiêu lắm, gì người ta dùng nó tới cùng, không bỏ chức nào, mà lại lưu giữ bằng hai lục savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là Bai quan tiếng Langsa.

2 f. 00

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu CENO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nổi-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2 f 40 một chai lít.

Mỗi ngày tự chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bảo-hế L. BLANC 51, phố Trống tiền Hanoi. 2099

Vì đi xa mà bán ruộng

Một khu ruộng 3.000 mẫu ở địa-hạt tỉnh Quảng-yên.

Việc làm rất lợi, xưa nay chưa từng có.

Muốn hỏi điều gì thì hỏi tại Mᵉ Henri, Quản-lý văn-khế tại Haiphong. 3762

HIỆU

MINH-ĐƯỜNG

MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC

của Đông pháp Yên-thảo công-ty

BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ

CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ GÀ

Giây phố hàng Gai số 83

HỘI-ĐỒNG-ÍCH

đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích:

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 nay, thời sẽ kết sổ, thôi sự nhận các số tiền các ông đã có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích.

Vậy ông hay bà nào có sổ gửi tiền mà chưa quan cho ông F. CHATAIGNEAU, là Giám-Tuần Viên, ở số 3 phố Jean Gutenberg, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi sổ tiền mình gửi.

Giám-Tuần-Viên

F. CHATAIGNEAU.

Ký tên: GUENEE.

2094.

VIN VEN CHO KỸ

Vì muốn biết sự giới khách xem báo Trung-Bắc Tân-Văn của bản-hiệu, được rộng, nên chúng tôi quảng-cáo ở các thuốc sau này, tại các nhà hàng đại bản-hiệu. Ai mua thuốc thì được tặng báo Trung-Bắc Tân-Văn. Ai muốn mua báo thì cứ gửi thư cho chúng tôi, chúng tôi sẽ gửi báo cho, có đến bản-hiệu mà mua cũng được.

« Nhà Bán thuốc Ed Montès có đóng-bộ ba chương mà ở ngay giữa phố Trang-tiền, số nhà 54, Hanoi »

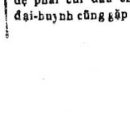
Nay kính,

Ed. MONTÈS,

54, Rue Pharl Bert, Hanoi

PHOSPHATINE FALIÈRES

là một món vật thực khó mà bắt chước được

Đã có tánh dưỡng như sữa, mà lại ngon ngọt, dễ ăn. Dùng nuôi con nít và để dưỡng những kẻ ty vị yếu. Phải dùng cho thiệt hiệu Phosphatine Falières

Coi chừng kẻo làm đồ giả gian, bắt chước theo bột thần hiệu

PHOSPHATINE FALIÈRES

Bột này bán cùng xứ, tại PARIS thì ở đường de la Tacherie môn bài 6

Tháng giêng thiếu hay đủ?

Báo Khai-hóa có đăng mấy câu sau này: « Tháng giêng ta mới rồi, theo như lịch của các nhà in thì phần nhiều là in sai, tháng thiếu lại cho làm tháng đủ. Một sự sai lầm ấy cũng rất có quan-hệ đến sự làm ăn buôn bán của dân gian, nhất là các chợ búa, chợ nào mà có phiên họp vào những ngày cuối tháng hay đầu tháng, thì nhiều người đi chợ thành ra lỡ buổi chợ, thiệt hại cho người ta biết là bao nhiêu.

Trong Quan lịch của ta và lịch Tàu thì tháng giêng mới rồi là tháng thiếu. Đem so-sánh với lịch của các nhà in thì chỉ có lịch của *Đông-kinh ấn-quán* và của *Trung bắc-tân-văn* là đúng thôi, còn phần nhiều là sai cả. Sự lầm lịch thực là một việc hệ trọng, thiết tưởng các nhà in lần sau có in lịch cũng nên cẩn thận một chút. »

Bán một cái xe máy hiệu « Ford ». Hỏi ở phố Nhi số nhà 22 3803

VIỆC KINH-ĐÔ

Bầu cử đại-biểu Pháp cho hạt Trung-kỳ tại Thượng-hội-đồng Thuộc-địa. — Phiếu bầu cử cả toàn hạt Trung-kỳ ngày 2 mars tổng công như sau này:

Số người có tên trong sổ bầu cử	8852
Số người có đi bầu	6278
Về số danh hoặc để trắng	29
Còn lại	6249 vé
Trong số ấy thì:	
MM. de Monpezat được	3311 vé
Vallat	214 —
Bession	80 —
Demay	14 —
Martin	0

Qua đến chủ-nhật 9 mars sẽ bầu lại lần thứ hai mới biết ai được trúng-tuyển.

Các mẹ gọi là « Nước-độc » — Nước ta về miền thượng-du thì lắm nơi nước độc, nhưng xưa nay ta chưa có sở thẩm riêu được suốt cả những nơi ấy là tên gì mà ở vào tỉnh nào từ nào. Nay quan Toàn-quyền **Đông-pháp đã có ra nghị-định chuẩn** cho danh hiệu các nơi ấy có số thước nhất-định như sau này:

Tỉnh Thanh-hóa:

Hồ-xuân, La-han, Chi-ông-trai, Nhu-xuân, Phong-ty và Biên-sơn.

Tỉnh Nghệ-an:

Mường-sen, Cửa-rào, Khe-bò, Con-cuông, Qui-chau, Ke-bôn, Mỹ-ly, Nghĩa-hưng, Cho-dzau, Cây-chanh, Bentrelat Hoàng-mai.

Tỉnh Hà-tĩnh:

Kim-cương, Phúc-trạch, Nhâm-xuyên.

Tỉnh Quảng-bình

Thanh-long, Qu-đạt, Bái-đính.

Tỉnh Quảng-trị

Lao-bảo, Lang-khoai, Km 10ng, Mai-cảnh.

Tỉnh Thừa-thiên

Lăng-cô.

Tỉnh Quảng-nam

Trà-mỹ, Phước-xa, An-điêm

Tỉnh Quảng-ngãi:

Địa giới tỉnh Quảng-ngãi xưa đã có chia ra làm hai, cách nhau bằng một cái thành đài đắp bằng đất gọi là « muraille mọi » Vậy cứ phía tây từ An-hoa xuống đến xã Liệt-sơn, những nơi dân cư đến cận đó toàn là miền nước độc cả.

Tỉnh Bình-định:

An-lão, Đình-quang, Chợ-đồn, An-khê, Hòa-sơn.

Tỉnh Phú-yên:

Cung-sơn.

Tỉnh Khánh-hòa:

Mỹ-trạch.

Tỉnh Phan-rang:

Krong-pha.

Tỉnh Bình-thuận:

Tân-linh, Song-đình, La-gan, Sông-phan, Suối-kiệt, Suối-vân.

Tỉnh Đồng nai-thượng:

(Haut dông-nai)

Djiring, Dran, Xóm-gơn, Daban, Tinh Kom tum và tỉnh Darlac hai tỉnh ấy cả tỉnh là miền nước độc.

Linh cảnh-sát đánh người.

Chiều hôm 3 mars, hồi năm giờ rưỡi, trước cửa Đông-ba có xảy ra một sự rất bất bình, ai trông thấy cũng cầm hòn tức giận.

Số là một người vợ khách kia, không biết vì cớ gì với một người bán bánh mì dao, mà kêu người linh cảnh-sát đến mà kiện. Người linh nghe xong liền kêu người bán bánh đến, lấy một cái gậy mà đánh rất dữ dội quá, đánh người như đánh đê, cứ thỉnh thích mà khảo hoài mà người bán bánh phải khiếp oai cúi đầu mà chịu khổ.

Một ông đi qua trông thấy, ông này ra dạng cao ông phán các tòa, nên đến chỉ người linh mà hỏi ai cho phép được đãi người cách tàn nhẫn như thế và phép đánh người cấm hay là dung.

Tên linh đáp rằng tôi đánh cái áo. Thế là đánh cái áo hay là đánh người? Câu đáp nghe kỳ-khôi chưa?

Ôi! như thế nghĩ cũng nên ngán cho những kẻ đã tòng công mà không tuân phép luật. Hay bởi cái sự đánh của ta đã thâm nhập trong tâm khảm rồi, nên mỗi động đến việc trái là đánh ngay. Sự này có lẽ sẽ ấu tai quan trên thì cái tội đánh đập ấy mới bớt hẳn được.

(Xem trang thứ tư)

HỎI BÁO NAM PHONG

Xem NAM-PHONG số 77 vừa rồi thì biết ông Tùng-Vân tài nghệ thần chương-trình theo lối hài-văn. Thiếm-chức muốn nhờ ông thảo giúp cái chương-trình cuộc thi rượu. Cẩn-nhìn (dò biết là ông bài nào) có câu rằng:

« 婆娑世界人如芽
« 莊戲灭章我亦醉 »

« Thế-giới múa-mênh người đời ngủ,
« Văn-chương pha riễu tỏ ra hề. »

Ông Tùng Vân nghĩ sao? chỉ xin ông như cho rằng ai chẳm được giải quán-quân, kinh biếu một trăm cuốn Tái-sinh-duyên (sự-tích Mạnh-lệ-Quân), mỗi cuốn giá 0$90.

Mi-đình, Nguyễn-văn-Tôi

SÂN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 8 mars 1924

TRƯƠNG-VIÊN

Mời quý khách lại nghe hát chèo. Từ đầu đến cuối toàn hát chèo.

Tối chủ nhật 9 mars 1924

NAM VIỆT TIẾT PHỤ

Tối thứ hai 10 mars 1924

Diễn hai tích:

Tích thứ nhất:

TÔN-MẠNH TÓN-TRỌNG

(Hát chèo)

Tích thứ hai

NHẠC LÔI HẠ GIANG-NAM

(Hát tuồng)

Tối thứ ba 11 mars 1924

TÌ-BÀ

Tối thứ tư 12 mars 1924

LƯU THỦY VÔ TÌNH

Tối thứ năm 13 mars 1924

KIM-XUYẾN KỲ ÂN

ĐỒNG TIỀN VÀNG, ĐỒNG TIỀN BẠC

Ai trong chúng ta mà không dùng tiền vàng, tiền bạc bao giờ.

Đồng tiền mới mất có khác nhau đâu đâu. Nam-bắc Quan-âu, một mất có khác nhau chỗ nào. Người nào Quan-tâm tới?

Những đồng fy trước khi bán có dùng lên công phải, đem rửa thuốc, hình như có đục phải ở trong đầu, trên cổ, lưỡi rìu, đi đã giấy kim-tiền đi đem cai, ra có về nhà quan, nhưng không khác gì kim tiền, ngân tiền vẫn bán vậy.

Giá bán:

Tiền vàng . . . . . 0$60

Tiền bạc 0,80

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực có giá, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim-tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

3017

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đồng khách.

» Quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

3045 MẠC-THỊNH kính cáo.

So 77

BÌNH SƠN LÃNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ nhà ngọc phàm châu, khắp các quan trong tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Hoàng-văn tài-nữ » lập lầu kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào dám hỗn-hào xấc-láo thì được phép đề-tử. Sau vì một sự kén chồng ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất lạ-kỳ.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Bình-như-hành nói:

— Nếu được giáp tiểu-thư mà thua thì cũng không đến nỗi bêu xấu cho lắm! Ngờ đâu tiểu-thư không ra, lại cho một viên nữ thư-ký ra để thử tài tiểu-đệ. Viên nữ thư-ký ấy dẫu là hàng thi-thiếp, nhưng cứ chỉ đoan-trang, nhan-sắc kiều-mị, so với những bộc khuê-các trong nhà qui-phái, lại còn có phần hơn nhiều. Điều ấy chẳng nói làm chi, hãy nói cái tài mẫn-tiệp của nàng, thật đã khác thường, hạ bút nên văn, không cần phải nghĩ-ngợi. Tiểu-đệ viết một bài thì nàng phóng bút họa một bài; tiểu-đệ viết bài nữa thì nàng lại họa bài nữa. Tiểu-đệ viết luôn ba bài, nàng cũng họa luôn ba bài, không hề ngừng bút, mà trong ba bài thơ ấy ý-tứ sâu-sắc, không chịu viết phiếm câu nào, so đến cho tiểu-đệ xuống dám làm nữa. Một người thi-thiếp mà ta cuộc thua không địch nổi, há chẳng bêu xấu lắm ru! Đại huynh hôm nay tất không đến nỗi gặp sự khó khăn ấy, mấy ra còn có cơ tiết-phẩn được cho tiểu-đệ chăng?

Yến-bạch-hạm cau đôi lông-mày mà rằng:

— Thôi, nói làm chi nữa! Tiểu-đệ cũng chẳng khác đại-huynh chút nào. Cũng một viên nữ-thư-ký ra tiếp. Tiểu-đệ viết ba bài thơ thì nàng cũng họa luôn ba bài, không hề ngừng bút, mà trong ba bài thơ ấy ý-tứ sâu-sắc, không chịu viết phiếm câu nào, so đến cho tiểu-đệ xuống dám làm nữa. Một người thi-thiếp mà ta cuộc thua không địch nổi, há chẳng bêu xấu lắm ru! Đại huynh hôm nay tất không đến nỗi gặp sự khó khăn ấy, mấy ra còn có cơ tiết-phẩn được cho tiểu-đệ chăng?

Yến-bạch-hạm cau đôi lông-mày mà rằng:

— Thôi, nói làm chi nữa! Tiểu-đệ cũng chẳng khác đại-huynh chút nào. Cũng một viên nữ-thư-ký ra tiếp. Tiểu-đệ viết ba bài thơ thì nàng cũng họa luôn ba bài, không hề ngừng bút, mà trong ba bài thơ ấy ý-tứ sâu-sắc, không chịu viết phiếm câu nào, so đến cho tiểu-đệ xuống dám làm nữa. Một người thi-thiếp mà ta cuộc thua không địch nổi, há chẳng bêu xấu lắm ru! Đại huynh hôm nay tất không đến nỗi gặp sự khó khăn ấy, mấy ra còn có cơ tiết-phẩn được cho tiểu-đệ chăng?

Yến-bạch-hạm cau đôi lông-mày mà rằng:

— Thôi, nói làm chi nữa! Tiểu-đệ cũng chẳng khác đại-huynh chút nào. Cũng một viên nữ-thư-ký ra tiếp. Tiểu-đệ viết ba bài thơ thì nàng cũng họa luôn ba bài, không hề ngừng bút, mà trong ba bài thơ ấy ý-tứ sâu-sắc, không chịu viết phiếm câu nào, so đến cho tiểu-đệ xuống dám làm nữa. Một người thi-thiếp mà ta cuộc thua không địch nổi, há chẳng bêu xấu lắm ru! Đại huynh hôm nay tất không đến nỗi gặp sự khó khăn ấy, mấy ra còn có cơ tiết-phẩn được cho tiểu-đệ chăng?

Yến-bạch-hạm cau đôi lông-mày mà rằng:

— Thôi, nói làm chi nữa! Tiểu-đệ cũng chẳng khác đại-huynh chút nào. Cũng một viên nữ-thư-ký ra tiếp. Tiểu-đệ viết ba bài thơ thì nàng cũng họa luôn ba bài, không hề ngừng bút, mà trong ba bài thơ ấy ý-tứ sâu-sắc, không chịu viết phiếm câu nào, so đến cho tiểu-đệ xuống dám làm nữa. Một người thi-thiếp mà ta cuộc thua không địch nổi, há chẳng bêu xấu lắm ru! Đại huynh hôm nay tất không đến nỗi gặp sự khó khăn ấy, mấy ra còn có cơ tiết-phẩn được cho tiểu-đệ chăng?

Yến-bạch-hạm cau đôi lông-mày mà rằng:

— Thôi, nói làm chi nữa! Tiểu-đệ cũng chẳng khác đại-huynh chút nào. Cũng một viên nữ-thư-ký ra tiếp. Tiểu-đệ viết ba bài thơ thì nàng cũng họa luôn ba bài, không hề ngừng bút, mà trong ba bài thơ ấy ý-tứ sâu-sắc, không chịu viết phiếm câu nào, so đến cho tiểu-đệ xuống dám làm nữa. Một người thi-thiếp mà ta cuộc thua không địch nổi, há chẳng bêu xấu lắm ru! Đại huynh hôm nay tất không đến nỗi gặp sự khó khăn ấy, mấy ra còn có cơ tiết-phẩn được cho tiểu-đệ chăng?

Bình-như-hành nói:

— Sự hồ-thẹn ấy là đã rồi, bây giờ ta ra về, phải cho các-từ *Sơn* tướng-công. Nếu ngài hỏi đến, còn mặt mũi nào mà nói. Cái nỗi hổ-thẹn sau này, chưa biết dường nào!

Yến-bạch-hạm nói:

Việc đã như vậy, thật là khó nghĩ! Nhưng dẫu sao cũng đành chịu một lần.

Mấy tên người nhà đi theo, lại có ý giục-giã. Hai chàng bất-đắt-dĩ phải cùng nhau đi ra nhà khách để các-từ *Sơn* tướng-công. May sao bấy giờ *Sơn* tướng-công lại chưa ra, mấy tên người nhà nói:

— Mời hai ngài hãy tạm ngồi, để chúng tôi vào bẩm.

Yến-bạch-hạm thấy *Sơn* tướng-công không có, đấy, mới nghĩ kế thoát thân, liền nói:

Thôi, chúng ta cứ về, không cần phải vào bẩm nữa.

Mấy tên người nhà nói:

— Nếu hai ngài về mà chúng tôi không vào bẩm, chỉ sợ tướng-công tôi quở-trách.

Bình-như-hành nói:

— Chúng ta không phải xin vào yết-kiến tướng-công, chẳng qua chỉ để thì tài cùng tiểu-thư mà thôi, nay thì đã xong rồi, các hội hợ thi đều nộp ở trong ấy, hay dở thế nào, sau này thư-thả, tướng-công và tiểu-thư sẽ mở ra xem, còn gì chúng ta ở lại làm chi!

Mấy tên người nhà nói:

— Hai ngài không muốn yết-kiến tướng-công tôi thì chúng tôi cũng không dám giữ, nhưng hai ngài ngủ ở chỗ nào, xin cho chúng tôi biết, để hoặc-giả sau này tướng-công tôi xem thơ thấy hay, có cho đến mời chăng!

Bình-như-hành nói:

Ừ! Các ngươi nói cũng có lý! Hai chúng ta cùng ngụ ở.....

Bình-như-hành vừa toan nói là ở *Ngọc-hà-kiều* thì *Yến-bạch-hạm* vội-vàng đỡ lời mà rằng

— Cùng ngụ ở *Lã-công-đường* tại *Bảo-tử-hà*.

Nói xong, hai người cùng đi trở ra. Đi được một quãng, *Yen-bạch-hạm* trách *Bình-như-hành* rằng:

Đại-huynh thật không tinh ý. Sự thế hôm nay như thế, lại còn nói thật chỗ ở làm gì!

Bình như-hành nói:

Ừ! Tiểu đệ khờ quá! may mà chưa nói rõ ra, đã có đại-huynh đỡ lời vậy.

Khi ra đến trước cửa chùa *Tiếp-dẫn-am*, đã thấy *Phò-huệ* hòa-thượng đón mà hỏi rằng:

Sao hai ngài đã ra, hay là chưa được yết-kiến tiểu-thư, chưa thì vào-thọ gì chăng?

Yến-bạch-hạm nói:

Dẫu chưa được yết-kiến tiểu-thư, nhưng văn-thơ thì đã thi xong rồi.

Phò-huệ hòa-thượng nói:

— Hai ngài nói chuyện buồn cười quá! Nếu chưa được yết-kiến tiểu-thư thì lấy ai mà khảo sát văn-thơ cùng hai ngài?

Bình-như-hành nói:

— Sư-phụ bất-tất phải hỏi, rồi sau sẽ biết.

Phò-huệ hòa-thượng nói:

— Hãy xin mời hai ngài vào xơi chén trà.

Hai chàng theo *Phò-huệ* hòa-thượng vào đến phật-đường, trông thấy bài thơ của mình đề tường hôm trước, vẫn rõ rành-rành. Hai chàng đều ngậm lại một lượt, rồi nói:

— Ta cũng ngông-cuồng thật!

Hai chàng lại cầm bút, mỗi người tục thêm một bài nữa ở phía sau. *Phò-huệ* hòa-thượng trông thấy liền hỏi rằng:

— Trong thơ hai ngài, ý-tứ những thế nào, tiểu-tăng này chẳng biết tỷ gì cả.

Yến-bạch-hạm cười mà đọc luôn một câu vần trong bộ « *Tây-sương-ký* » rằng:

« *Bóng trăng rằng-vác, bóng hoa* « *êm-đềm, cảnh ấy tình này, khi nào* « *để cho Phạp-thông hòa-thượng được biết* » (1).

Bình-như-hành cũng cười mà đáp rằng:

— Đây là *Phò huệ* hòa-thượng, chứ có phải là *Phò-cứu* đâu! có sao lại nói câu ấy?

Hai người cùng nhau cả cười, rồi cáo-từ *Phò-huệ* hòa-thượng mà lui ra. Lại nói chuyện nàng *Sơn-đại* khi đối địch văn-thơ với *Bình-như-hành* rồi, trở vào nhà trong, gặp *Lãnh-giang-tuyết* cũng vừa về đến đấy. Nàng *Sơn-đại* hỏi trước rằng:

Chị *Lãnh-giang-tuyết* ơi! Chị xem chàng thư-sinh ấy tài-học như thế nào?

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói:

— Chàng quả là một bậc chân-chính tài-tử. Nếu không phải tay tôi hôm nay thì có lẽ bị chàng áp-đảo mất thôi.

(Còn nữa)

(1) Trong bộ *Tây-sương-ký* cũng có *Phạp-thông* hòa thượng ở chùa *Phổ cứu*.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Bệnh đậu mùa. – Độ này ra bệnh đậu mùa đã lan khắp các miền nhà quê, mới đây có tin rằng vùng Minh-khoi và Thi-long có đến hơn bảy chục người lên đậu nặng lắm; như chuyến xe-lửa thứ nhất ở Hanoi vào sáng hôm 4 mars khi xe chạy khỏi thì nhà ga thấy một cái hòm khóa chuông bỏ ở dưới gầm ghế một cái toa bỏ lại, lúc mở nắp ra xem thấy một thằng bé con trai ước chừng ba tuổi đã chết từ bao giờ mà mình mẩy đầy những nốt đậu. Vậy nên quan thầy thuốc đã phái người ra ga sáng hôm nay để cho nhân dân hàng phố cùng các người ở sở xe-lửa đến giồng đậu đông lắm.

Tại nhà thương ngày nào cũng chủng đậu, cứ sáng từ 7 giờ tới 11 giờ, còn những ngày phiên chợ tỉnh thì nhà thương co phái một thầy khán-hộ ra ngồi ở nhà cân mà chủng cho thiên-hạ làm phúc. Ai chưa chủng đậu thì bất cứ lớn bé cũng nên đến mà xin chủng ngay đi.

Cướp đương. – Con đường cái quan từ phủ Thọ-xuân sang Thiệu-hóa hẻo quá, quân hung đồ nhân vắng vẻ nên vẫn cứ tụ họp để bóc lột những khách qua đường, chúng tự do đến nỗi giữa ban ngày chúng cũng cứ ngang nhiên cướp bóc không còn kiêng nể gì ai. Ngay như hôm kia hồi 12 giờ trưa, một người đàn bà đi cái xe cao-xu sang phủ Thiệu-hóa với chồng, vừa ở đó bước lên đi được một quãng thì có ba thằng chạy xô ra giữ xe lại lôi hẳn người đàn bà kia xuống khám trong mình lấy mất hai trăm bạc còn hoa hột nhẫn có cái gì đeo theo chúng cũng lột nhẵn. Khi chúng cho đi chúng còn đứng trông theo và dặn hễ kêu thì chúng lấy đầu!

Mở thêm phố. – Dãy phố từ ga ra phố Khách ở lối cổng Hậu nay quan trên đương bắt dân phu dồ đất ở hai bên để làm nhà, lục tục đã có giăm ba cái làm theo kiểu tối tân: chắc chẳng bao lâu mà phố này sẽ trở nên buôn bán sầm uất, mà những hành khách đáp xe-lửa đi khuya về sớm cũng không quản ngại phải qua một nơi hẻo lánh như ở chỗ này nữa. Còn con đường cửa Tả từ sở ô-tô cho đến cửa Tiền thì nhà cửa đã san sát không mấy chỗ là bỏ hoang như trước nữa.

QUẢNG-BÌNH

Một nền công-nghệ lớn sắp thành-lập – Một nhà công-nghệ Pháp định lập một nhà máy làm Diêm lớn ở địa-phận phủ Quảng-trạch gần chợ Phiên Ba-đồn. Hiện đã làm đơn đệ-trình quan Khâm-sứ; quan Khâm-sứ tư giấy cho quan Công-sứ bản-hạt xét.

Hai bên còn đương điều-đình. Nếu nhà máy Diêm mà thành lập được thì tất có ảnh-hưởng to đến nền lý-tài ở hạt này.

Hiệu GIU-ICH tức là Công-ty CHU-VĂN-MINH ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các mùi đặt dấu CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biểu ngay.

2085

Kính đeo mùa xuân

Bản-hiệu mới sang nhiều thứ kính đeo mát cực đẹp.

Xin mời quí-khách quá bộ chiếu cố cho.

Vạn ta

TONG-YUNE-TAI VING-KY

49, Phố hàng Ngang, 49

HANOI

Một cái diệu-pháp trừ bệnh

[illegible]

PILULES PINK

Thuốc Pilules Pink, hiệu bào-chế nào cũng có bán.

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc ai để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-đào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí** để trị các chứng bệnh như: **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình,** lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe,** người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ VÀ BỆNH ĐAU ĐỚN BỨT RỨT

Bệnh không ngủ thì thường sinh ra nhiều nỗi buồn rầu, kém đường sức khỏe, đường cái nhà, đeo phiền chịu tội, mất của mất tiền.

Trong [illegible] thường hay sinh ra bệnh ấy. Khi nào ngủ không được thì hay sinh ra nghĩ vẩn nghĩ vơ, đến sáng thức gậy mệt nhọc lạ lùng, nghĩ không ra việc, làm lụng gì cũng không muốn, thế mà âu mãi thì sinh ra bệnh thương gân hay bệnh gờ gai.

Ai mà không ngủ được hay kém ngủ, thì nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc này làm cho ngủ được ngon giấc, làm cho bổ sức bổ óc, và không sợ nguy hiểm gì cả.

Thuốc này là do tay một người học trò cũ ở viện Pasteur ở Ba-lê tìm chế ra.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.

2056.

Nhà Bán-dồ «LAM-LÂM» Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA

HIỆU

C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

Hỡi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại.

Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

2082

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

THUẬN-THÀNH

BOTTIER — CHAPELIER

HANOI — 7, Rue des Caisses, 7 — HANOI

Bản-hiệu mới in xong Catalogue 1924, nhiều kiểu đẹp, xin mời các Quí-khách chiếu-cố.

Chủ-hiệu: NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính-mời

2096

NHÀ CHẾ-TẠO

Các thứ mũ bằng NÚT CHAI Lièges

HAI-CHINH

74-76, Rue du Pont-en bois, 74-76

HANOI

2042

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

[illegible] ... 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er [illegible] et 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre

Mỗi lần rút số có

1 lô	MỘT TRIỆU
1 lô	500 000 quan
2 lô	200.000 quan
3 lô	100 000 quan
6 lô	50.000 quan

Tiền rút số tám kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rút số cũng dễ trúng lắm

Muốn dự các cuộc [illegible] ấy, nên gởi 20 quan cho ông chủ-nhiệm nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papere, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Việc bán vé này theo như sắc luật ngày 12 Mars 1900, các nhà mua vé được đủ điều chắc chắn

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酩補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán **2$40** một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每時食客啦每吞啦沒戰禮欺呋稍

Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2099

Bình-phẩm về rượu vang

RƯỢU VANG kể vào một hạng thực-phẩm rất-quý. Uống rượu-vang vừa chóng tiêu, vừa khoan-khoái trong người, lại vừa bổ. Rượu ấy làm cho người ta được tráng-kiện.

Người ốm mới khỏi uống thì chóng khỏe lại. Chính-phủ Pháp, các quan Đốc-Tờ (Thầy-Thuốc) cùng các nhà chuyên-môn về việc vệ-sinh rất có tiếng cũng bảo nên uống rượu vang. *BẠN HÀNG BẢN QUỐC ôi, nếu muốn được mạnh-khỏe luôn*, thì đừng uống rượu An-nam, cứ nên uống rượu vang tốt của xứ BORDEAUX: mua rượu ấy thì cứ lại hiệu GUIONEAUD FRÈRES ở Hanoi với Haiphong mà mua. Hiệu ấy chỉ chuyên về nghề buôn rượu vang thôi.

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bồ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhạy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghip, bệnh sốt rét rùng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

華 PAO-VA 實

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

號八廿牌門街浦行內河京東

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay nhân dịp tết Tây, tết Ta sắp đến nơi chúng tôi mới tiếp được ở Hong-kong (Hương-cảng) Canton (Quảng-châu), Shang-hai (Thượng-hải), Pékin (Bắc-kinh) vân vân, sang nhiều đồ bạc, vàng, ngọc, ngà, xừ, cốt để bán vào hai dịp ấy.

Các thứ đồ bán Tết này thì thật là tinh sảo, thửa đã lâu lắm nay mới đến nơi, song chúng tôi lại định giá rất rẻ cốt để chiều khách.

Xin các quí-khách có lòng chiếu cố thì mau đến bản hiệu mà mua kẻo hàng hết thì mất một dịp đặc biệt đi.

Kẻ mua, người xem, đêm ngày đối đãi.

đến bản hiệu cũng xin nhất luật

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA, Bijoutier

Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

2083

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-[illegible]

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn